

A Somogyi-könyvtár polcairól

„Csinos magyar fekete nadrág”

Minden bizonnyal a sorozatunkban legutóbb bemutatott „kék szemű szabólegény”, Fodor Pál fia lehetett Fodor István, aki apja műhelyében tanulta ki a mesterséget, s egy iparcikk-kiállításon jutalomban részesült. Minderről tanulólevele és egy „iparversenyi okmány” tesz tanúbizonyságot.

Igazi 19. századi családtörténet rajzolódik ki a nagykikindai Fodor famíliáról, a Somogyi-könyvtár iparkamara-történeti kincsei közt kutatva. Legutóbb Fodor Pál, a „kék szemű szabólegény” vándorkönyvében lapozgatva olvastuk az utolsó oldalakra bejegyzett anyakönyvi adatokat, azaz a házasságkötések, gyermekszületések és halálesetek dátumait. Köztük tesz említést Fodor Pál István nevű fia megszületéséről is. (Évtizedek múltán éppen Istvánnak jutott a szomorú feladat, hogy szülei elhunytának idejét írja be fekete tintával a könyvecskébe.)

A „családrege” meglepő módon folytatódik: egy kézzel írott lap mellett egy tanulólevél, valamint egy „iparversenyi okmány” is arra utal, hogy Fodor István folytatta apja mesterségét, s a szabóolló forgatásában kitűnt társai közül.

István ceruzával fölírt „családfája” egészen a 18. század végére vezeti vissza a kutatót. Az „Atyám szülei és testvérei” cím alatt sorolt fölmenők közül a legidősebb a nagyapa, aki 1780-ban született. S következnek sorban a nagyszülők gyermekei, gondosan föltüntetve a születés és elhalálozás évét, helyét.

A Szegeden, 1862. október 15-én kelt „Tanuló-Levél” már magáról a legénnyé serdült Istvánról szól. Ebben a „Szeged szabad királyi városában lakó magyar szabó-czéh előljárói és mesterei” adják tudtul mindazoknak, akiket illet, sőt: hitelesen bizonyítják, „miszerint Fodor István 16 éves, ágostai vallású” (evangélikus), a nagykikindai születésű Fodor Pál mestertársuknál „a magyar szabó mesterséget három évek lefolyása alatt (...) rendesen és kellően kitanulta,

és 1859-ik october 20-dik napján tartott czéhgyűlés alkalmával annak rendje szerint legénynyé felavattatott.”

A tanuló- és szabadítólevelet hiteles „czéhpecsétjükkel” megerősítve a fő- és alcéhmester, a jegyző, s egy tanácsnok is aláírták. István pedig olyan jelesen sürgölődött a szabóműhelyben, hogy szabadulása után két évvel, tanulólevele mellé egy nemzeti színekkel keretezett „iparversenyi okmány” is került. („Nyomtatott Burger Zsigmondnál Szegeden.”). Ebben az áll, hogy az 1864. március 28-án rendezett kézműiparcikk-kiállításra Fodor István szabósegéd, „Fodor Pál ur atya műhelyében egy általa készített csinos magyar fekete nadrág és mellényt nyujtván be (...) a kiküldött szakértő bizottmány által szavazattöbbséggel egy ezüst tallérra 9-ik jutalomra érdemesítetett. – Minek hiteleül a fentemlített derék iparossegéd szakképessége ajánlataul ezen kitüntetési okmány alulirottak által kiadatik. Ligety Dániel egyleti elnök, Varga Pál egyleti jegyző.”

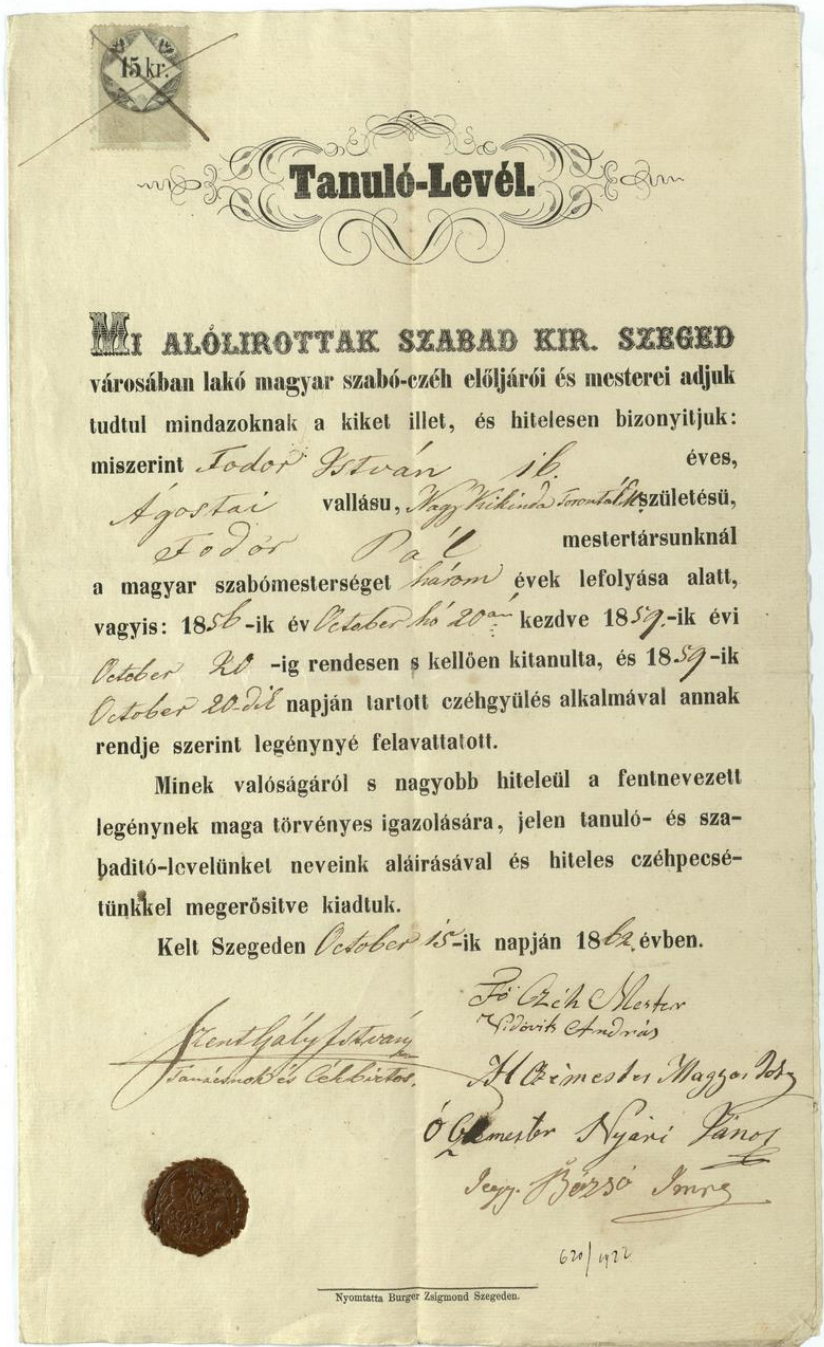
Nyilas Péter

Atyám születési helye Tolna Megye Kecskeméti
 Köt. Község Neve Fodor István született 1780
 elhalt 1832 Orosháza Neje Domokos Katalin
 született 1790 ~~születési~~ helye Orosháza vagy
 Varsány elhalt 1832 Nagykirindán. gyermeke
 voltass István, 2 János, Pál, Katalin, József
 Mária Viktória Júlia László / elhalt
 Péteresen

Anyám Születi
 Jánosné Mihály született Debrecenben
 Neje Zsuzsanna Ersebet született 1792 Varsányon
 meghalt 1870 Brassán Atya Kovács mester
 volt a Bodrogi uraságnál

Fodor István

**Fodor István bejegyzése édesapja, Fodor Pál vándorkönyvében
(A Somogyi-könyvtár gyűjteményéből)**

**Fodor István szabólegény „szabadító-levele” (1862)
(A Somogyi-könyvtár gyűjteményéből)**

